Kuntaliitto
Kommunförbundet

Asiantuntijalausunto

8.10.2018

Ympäristövaliokunta
Eduskunta

Lausuntopyyntönne HE 123/2018 vp

Lausunto hallituksen talousarvioesityksestä vuodelle 2019
Asumisen kehittäminen

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen vuoden 2019 talousarviosta. Asuntopolitiikan osalta esitys noudattaa hallituksen linjaa eikä tukien tasossa tai rakenteessa ole olennaisia muutoksia.

Kaupunkiseutujen kasvu jatkuu

Asuntorakentamisen huippu on ohitettu, mutta asuntotuotannon taso pysyy korkealla myös ensi vuonna.

Hallitun asuntotuotannon kannalta valtiotahojen ja suurten kaupunkiseutujen väliset MAL-sopimukset ovat avainasemassa. Vuoden 2019 lopussa päättyvän sopimuskauden tavoitteet ovat toteutumassa hyvin sekä kaavoitukselle että asuntotuotannolle asetettujen tavoitteiden osalta. Ympäristöministeriön tavoitteen mukaan seuraavan sopimuksen valmistelu on käynnistymässä syksyllä 2019. Tämä on ensiarvoisen tärkeää suurille kaupunkiseuduille.

MAL-sopimusmenettely on vakiinnutettava kaupunkiseutujen ja valtion kumppanuuden välineeksi siten, että luottamus menettelyn jatkuvuuteen ja sen myötä edellytykset eri osapuolten pitkäjänteiseen toimintaan turvataan.

Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu

Talousarviossa todetaan maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen käynnistyneen. Kunta on viimekädessä vastuussa yhdyskuntarakenteen toimivuudesta, toteuttamisesta ja taloudellisuudesta. Lisäksi maapolitiikalla, kaavoituksella ja toteutusjärjestyksellä on olennainen merkitys kuntatalouden kannalta.

MRL-uudistus on kuntien kannalta yksi merkittävimmistä lakiuudistuksista ja asumisen kehittämisen perusedellytys.

Kuntaliitto on käynnistänyt lakiuudistuksen valmistelun vuoden alussa, jolloin kuntakentän eri toimijoiden näkemysten kokoaminen on alkanut: sidosryhmä- ja asiantuntijaverkostotapaamiset ovat olennainen osa liiton vuorovaikutteista yhteistyötä, joka jatkuu kuntien kanssa läpi lakiuudistuksen valmistelun. Kuntaliitolla on vahva edustus lain valmistelussa, sekä valmistelevassa työryhmässä sekä sen aihekohtaisissa jaostoissa.

ARA:n palveluprosessien kehittäminen käynnistettävä

Talousarvioesitykseen on tuotu kirjaus *ARA kehittää palveluprosesseja ja huolehtii tukien tehokkaasta toimeenpanosta.* Tukijärjestelmien toimeenpano on ARA:n perustehtävä, joka on kunnille olennainen ja tärkeä. Siksi Kuntaliitto katsoo, että kehittämiskirjaus tulee toteuttaa suunnitelmallisesti.

Kotitalouksille tarkoitettujen korjausavustusten myöntäminen siirtyi kokonaisuudessaan kunnilta ARA:lle vuoden 2017 alussa. Määrärahojen käyttö on pienentynyt merkittävästi muutoksen myötä, ja suurin osa tarkoitusta varten osoitetuista määrärahoista on jäänyt käyttämättä. Vanhusten ja vammaisten asuntojen korjauksiin suunnatut resurssit ovat osa ehkäisevää vanhuspalvelua, erityisesti kotona asumisen edistämistä. Tuen tehoton käyttö tulee saada oikaistuksi.

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Seuraava hallitus tarvitsee asuntopoliittisen ohjelman

Asuntopolitiikan tehostamiseksi seuraava hallitus tarvitsee asuntopoliittisen ohjelman, joka on syytä valmistella yhteistyössä kuntien ja alan toimijoiden kanssa.

Ohjelman valmistelu kokoaa eri alan toimijat yhteen ja rakentaa yhteistä tilannekuvaa ja keskinäistä ymmärrystä siitä, että erilaisista intresseistä riippumatta yhteistä asuntopolitiikkaa on mahdollista edistää. Näin luodaan edellytykset yksittäisten politiikkatoimien tulevalle valmistelulle ja menestymiselle päätöksenteossa.

> **Hallituksen asuntopoliittisen ohjelman valmisteluun tulee varata riittävät resurssit, jotta sen laatimisessa vuorovaikutus kuntien ja keskeisten alan toimijoiden kanssa toteutuu tehokkaasti.**

Kuntaliitto pitää erityisen tärkeänä, että asuntopoliittiset asiakokonaisuudet jäsentävät ohjelman toimenpiteitä, eikä niitä ripusteta muiden politiikka-alojen työvälineiksi.

Asuntopolitiikan laadullinen ulottuvuus korostuu poikkeuksellisen voimakkaan kaupungistumisen vuoksi. Kentällä julkiset ja yksityiset intressit kohtaavat; asuntopoliittisella keskustelulla ja sen kautta rakentuvalla yhteistyöllä luodaan edellytykset paremmalle ja sosiaalisesti kestävämmälle asumiselle.

> **Eteenpäin katsova ja mahdollisuuksia tunnistava asunto-ohjelma nostaa esiin eurojen ja neliöiden lisäksi asumisen laadun.**

Institutionaalisen asuntotuotantopolitiikan ja asumisen tukipolitiikan lisäksi asumisen uusien sisältöjen ja kokeilujen edistämiseen tulee varautua tulevalla hallituskaudella.

Kaupungistumiseen liittyvien ilmiöiden myötä asumisen arvopohja monimuotoistuu ja samalla asumiskulttuurin kirjo laajenee. Kaupunkikehityksellä on talouden ohella kulttuurinen dynamiikkansa, jota tulee hyödyntää asukkaiden hyödyksi ja iloksi. Kulutuksen painopisteen siirtyminen tavaroista palveluihin sekä jakamistalouden muodot tarjoavat uusia mahdollisuuksia asumisen kehittämiselle. Suurimpien kaupunkien väestönkasvu perustuu jatkossakin maahanmuuttoon. Liikkuvuus ja asumisen monipaikkaisuus lisääntyvät. Myös työelämästä eläkkeelle siirtyvät suosivat asumisessaan yhä enemmän monipaikkaisuutta.

> **Asumisen vetovoimaisuus on tärkeää kuntien elinvoiman kannalta. Se koskee kaiken kokoisia ja elinvoimaltaan eri tavoin rakentuneita kuntia, mikä alleviivaa sen yhteiskunnallista merkitystä.**

SUOMEN KUNTALIITTO

Laura Hassi
Asumisen asiantuntija

LIITE: TAE 2019 ja kuntatalous